

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ

Σκοπιμότητες
και λογική

ΤΟΥ Ι. Κ. ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗ

Αν ο Σημίτης έχει ένα προτέρημα είναι ότι πολιτεύτηκε πάντοτε με συγκροτημένες απόψεις, οι οποίες εγγράφονταν στο πλαίσιο μιας κοινής και συνήθως στέρεως λογικής. Υπό αυτήν την έννοια, είναι χρήσιμο ότι έστω και τώρα αντιλήφθηκε πόσο λάθος ήταν να υπόσχεται κανείς την ευρωπαϊκή ένταξη σε μια μη ευρωπαϊκή χώρα, όπως είναι η Τουρκία.

Θα μπορούσε ίσως να επικαλεστεί ως ελαφρυντικό τις σκοπιμότητες της εποχής. Η Ελλάδα πάσχιζε να βάλει την Κύπρο στην Ένωση και να απεμπλακεί από τη λογική των εξοπλισμών. Αρα, έπρεπε με κάποιον τρόπο να εκτονώσει τις εντάσεις με τη γείτονα.

Το Ελσίνκι ήταν ένας ρεαλιστικός δρόμος: *άνοιγε την πόρτα στην Κύπρο, καθιστούσε τις ελληνοτουρκικές σχέσεις μέρος της ευρωτουρκικής διαπραγμάτευσης και, για να υπάρξει τέτοια διαπραγμάτευση, δεχόταν ότι η Τουρκία έχει ευρωπαϊκή προοπτική.* Η λογική ήταν να τεθεί η Τουρκία υπό κάποιας μορφής επιτήρηση.

Το σχήμα αυτό πέτυχε την ένταξη της Κύπρου (παρά τις φιλότιμες προσπάθειες του προέδρου Τάσσου να κάνει τους Ευρωπαίους να το μετανιώσουν πικρά...) και λειτούργησε ως έναν βαθμό αποδοτικά. Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις έχουν εκτονωθεί σε μεγάλο βαθμό, απόδειξη η τελευταία επίσκεψη Καραμανλή στην Αγκυρα. Αναίτιως και βλακωδώς, όμως, εγκαταλείφθηκε όχι από τους Τούρκους αλλά από αυτούς που διαδέχθηκαν την κυβέρνηση Σημίτη.

Από την άλλη πλευρά, όσο αποδοτική και αν ήταν αυτή η λογική για την ελληνική πολιτική, βασιζόταν σε μια στρεβλή παραδοχή, η οποία (αργά ή γρήγορα) θα έβγαινε στην επιφάνεια: *στην παραδοχή ότι για λόγους σκοπιμότητων βαφτίζουμε ευρωπαϊκή μια χώρα που δεν είναι ευρωπαϊκή, η οποία ουδεμία σχέση έχει με τον ευρωπαϊκό πολιτισμό ή με την ευρωπαϊκή κοινωνία.* Αυτή η παραδοχή μπορεί να ευνοούσε ορισμένες πολιτικές επιδιώξεις αλλά κινδύνευε να τινάξει στον αέρα όλο το ευρωπαϊκό οικοδόμημα.

Αν η Τουρκία πάρει σειρά για τις Βρυξέλλες, γιατί να μην την ακολουθήσουν αύριο η Ουκρανία ή η Ρωσία ή η Αλβανία ή το Μαρόκο ή το Ισραήλ ή η Αλγερία; Και αυτό που θα προκύψει από τέτοιο πανηγύρι, τι θα είναι; Ένωση ή κουρελού; Μπορεί να διαπράχθηκε ένα τερατώδες σφάλμα με τη διεύρυνση στην Ανατολική Ευρώπη, δεν είναι ανάγκη να επιβραβευτεί με ένα δεύτερο.

Ευτυχώς που, έστω και αργά, έχοντας να επιλέξει ανάμεσα στις σκοπιμότητες και τη λογική, ο Σημίτης συντάχθηκε με τη λογική. Προηγήθηκαν αρκετές ευρωπαϊκές κυβερνήσεις. Μένει τώρα να τους ακολουθήσει και η δική μας.

jprenteris@dolnet.gr

9 771108 409132

06